De familie- en jeugdrechtbank



Federale Overheidsdienst
Justitie

.be

De familie- en jeugdrechtbank(*) is sinds 1 september 2014 operationeel in het hele land en is voortaan bevoegd voor zowat alle geschillen die betrekking hebben op het familieleven, op enkele zeldzame uitzonderingen na.

De familierechtbank is daarmee de bevoorrechte gesprekspartner van de burgers voor alle burgerrechtelijke procedures die rechtstreeks verband houden met hun familie.

(*) Voor de leesbaarheid spreken we verder in deze brochure van 'familierechtbank'



4 Rechtspraak op maat van de burger

6 Wanneer treedt de familierechtbank op?

8 Waarvoor is de familierechtbank bevoegd?

10 Welke familierechtbank is bevoegd?

11 Hoe is de familierechtbank georganiseerd?



Foto's: *FOD Justitie*
Imagesource_CDISO98_Family emotions



De familierechtbank: rechtspraak op maat van de burger

Dankzij de familierechtbank worden alle familiale geschillen voortaan door een en dezelfde rechtbank behandeld. Het is dus niet langer noodzakelijk om familiezaken aanhangig te maken bij verschillende rechtscolleges naargelang van de aangelegenheid (huwelijk, echtscheiding, uitoefening van het ouderlijk gezag, enz.), de aard van de vordering (voorlopige maatregelen of vorderingen ten gronde) of het tijdstip waarop het conflict of de vordering zich voordoet (procedure tijdens een huwelijk, buiten een huwelijk, tijdens een wettelijke samenwoning, enz.). Dat was in het verleden een belangrijke bron van verwarring voor de rechtzoekende.

De centralisering van de familiale geschillen binnen de familierechtbank heeft als voordeel dat de families nu weten tot welk rechtscollege zij zich moet richten. Bovendien kunnen meer ervaren magistraten hun thuissituatie zo beter opvolgen.

Door de oprichting van de familierechtbank kan justitie een humaner antwoord bieden op geschillen. Een goede kennis van de familiale situatie en van de evolutie ervan is daarbij heel belangrijk.



Wanneer treedt de familier

De familierechtbank treedt onder meer op in de volgende zaken:

- U wilt uw kind **erkennen** maar de moeder verzet zich daartegen.
- U wilt het kind van uw echtgeno(o)t(e) **adopteren**.
- U wilt de **weigeringsbeslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand om uw huwelijk te voltrekken**, betwisten.
- U wilt **scheiden**, tegelijkertijd de bestemming van het huis regelen en een onderhoudsbijdrage voor uw gemeenschappelijke kinderen vragen.
- U wilt dat de **regels over de huisvesting** van uw kind bij u en bij de andere ouder worden vastgelegd in een vonnis.
- U en de andere ouder zijn het niet eens over de **keuze van de school** voor uw kind (de school is bijvoorbeeld te ver van uw woonplaats).
- U bent het er niet mee eens dat de volledige **kinderbijslag** aan de andere ouder van uw kinderen wordt uitbetaald terwijl de kinderen het merendeel van de tijd bij u wonen.
- Tijdens het samenleven merkt u dat uw partner **gewelddadig** en bedreigend wordt. U wilt dat hij/zij het huis waarin u woont, verlaat en dat hij/zij niet meer in de buurt ervan mag komen.

echtbank op?



- Uw echtgeno(o)t(e) verspilt het gemeenschappelijke vermogen en stapelt de **schulden** op die u niet kan dragen. U wilt dat het stopt.
- Uw moeder **laat een onroerend goed na** aan één van uw neven en u wilt zich daartegen verzetten.

Waarvoor is de familierecht bevoegd?

De bevoegdheden van de familierechtbank zijn vermeld in de artikelen 572*bis* en 577, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

In de regel is de rechtbank, ongeacht het bedrag van het geschil, bevoegd voor:

- alle vorderingen over de **staat van personen** en de gevolgen daarvan: conflicten inzake het huwelijk of de verplichtingen ervan, de echtscheiding en de vermogensrechtelijke gevolgen ervan, de vaststelling en betwisting van de afstamming, betwistingen van bepaalde beslissingen van de ambtenaren van de burgerlijke stand, enz.;
- alle vorderingen over het **wettelijk samenwonen** en de gevolgen daarvan: maatregelen over het vermogen van de samenwonenden, de nietigverklaring van de wettelijke samenwoning, enz.;
- alle vorderingen over **kinderen**: bepaling van de nadere regels voor de uitoefening van het ouderlijk gezag en/of de verblijfsregeling, bepaling van recht op persoonlijk contact, enz.;
- alle vorderingen over **onderhoudsverplichtingen**: vaststelling of wijziging van alimentatie in het voordeel van een ex-echtgenoot of een ouder, bepaling of aanpassing van een onderhoudsbijdrage, enz.;



bank

- bepaalde vorderingen die verband houden met de **kinderbijslag**: bepaling van de rechthebbende van de kinderbijslag of betwisting van de uitbetaling ervan aan de rechthebbende;
- alle vorderingen over het **vermogen van een familie**: giften van goederen uit een familiaal vermogen, vereffening van een vermogen dat toebehoort aan de echtgenoten, conflicten inzake erfopvolging (vb: afstand van erfenis), enz.;
- alle vorderingen over het tijdelijk huisverbod **in geval van huiselijk geweld**.

De rechtbank is ook bevoegd om voorlopige en dringende maatregelen te nemen.

Tot slot is de rechtbank bevoegd om beroepsprocedures te behandelen tegen beslissingen van vrederechters over onbekwaam verklaarde personen.





Welke familierechtbank is bevoegd?

De familierechtbank van de **woonplaats** van de verweerder of van de laatste echtelijke of gemeenschappelijke verblijfplaats is bevoegd.

Toch voorziet wet enkele **uitzonderingen**.

Wanneer de partijen in het kader van een andere vordering al voor een bepaalde familierechtbank zijn verschenen, wordt de nieuwe vordering in bepaalde gevallen **opnieuw voor dezelfde familierechtbank** gebracht.

Er bestaan eveneens gevallen waarin de familierechtbank van de woonplaats van de **minderjarige** bevoegd is. Dat is bijvoorbeeld het geval voor vorderingen over het ouderlijk gezag, de nadere regels over de huisvesting en de onderhoudsverplichtingen.

Bovendien kan de familierechtbank in de meerderheid van de gevallen beslissen om de zaak naar een familierechtbank van een **ander gerechtelijk arrondissement** te verwijzen, bijvoorbeeld wanneer dat nodig is voor de goede rechtsbedeling.

Hoe is de familierechtbank georganiseerd?



De familierechtbank maakt deel uit van de **rechtbank van eerste aanleg**. Elk van de 12 gerechtelijke arrondissementen over het hele land heeft er dus één.

Elke familierechtbank bestaat uit minstens **drie kamers**:

- de familiekamer
- de jeugdkamer
- de kamer voor minnelijke schikking

Meer informatie

Juridisch advies

- Een eerste gratis en oriënterend advies is mogelijk via de commissies voor juridische bijstand – contactgegevens per gerechtelijk arrondissement op www.advocaat.be (klik op 'juridische bijstand')

Gerechtelijke adressen

- www.juridat.be

Bemiddeling

- Federale Bemiddelingscommissie – Simon Bolivarlaan 30 – 1000 Brussel
- www.juridat.be/bemiddeling/
- Tel.: 02 552 24 00

Wetgeving

- Wet van 30 juli 2013 betreffende de invoering van een familie- en jeugdrechtbank – beschikbaar op www.ejustice.just.fgov.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER : Jean - Paul Janssens Waterloolaan 115 - 1000 Brussel D/2014/7951/NL/1066

Dienst Communicatie en Informatie
Waterloolaan 115
1000 Brussel
Tel : 02 542 65 11
www.justitie.belgium.be